Regionledningskontoret
Anders Wilandson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2022-01-19

TRN 2021-0219

Tillväxt- och
regionplanenämnden

Svar på skrivelse av Johan Heinonen m.fl. (S) om förutsättningarna för att lägga ner Bromma flygplats

Regionledningskontorets förslag till beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar följande.

> Skrivelse av Johan Heinonen m.fl. (S) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i regiondirektörens tjänsteutlåtande

Sammanfattning

Johan Heinonen m.fl. (S) har lämnat en skrivelse till tillväxt- och regionplanenämnden med förslag om att driva frågan om en avveckling av Bromma flygplats tillsammans med Stockholm stad. I skrivelsen ställs fyra frågor: 1, Vilka möjligheter ser Region Stockholm att lägga ner Bromma på kort sikt? 2, Vad kan regionen göra för att underlätta en nedläggning av Bromma och en överflytt av flygrörelser till Arlanda? 3, Finns det möjligheter att komma överens med Stockholm stad i frågan? 4, Vilken dialog för regionen med Västerås och Nyköping kring deras framtid?

Region Stockholm har i tidigare yttranden uttryckt att, för att en tidigarelagd avveckling av Bromma och en utveckling av Arlanda ska vara möjligt, krävs statliga investeringar för stärkt kapacitet på och kring Arlanda. Det samhällsviktiga flygets och allmänflygets behov behöver klargöras och tas omhand, inte minst är det viktigt att behoven rörande sjukvårdens flygtransporter säkras för att inte patientsäkerheten ska äventyras.

Inom ramen för Region Stockholms ansvar för regional fysisk planering och det regionala utvecklingsansvaret finns en begränsad rådighet gällande en avveckling av Bromma flygplats. Region Stockholm har däremot ett ansvar för att agera som en samlande regional röst gentemot staten.

Med stöd i RUFS 2050 bedömer regionledningskontoret att det finns goda förutsättningar för Region Stockholm att komma överens med Stockholm stad i frågan.

Region Stockholm har löpande dialog kring regional fysisk planering med Region Västmanland och Region Sörmland inom ramen för ÖMS och inom ramen för Mälardalsrådets En Bättre Sits även med Västerås och Nyköpings kommuner.

Bakgrund

Johan Heinonen, Robert Johansson och Magnus Nilsson (S) har lämnat en skrivelse till tillväxt- och regionplanenämnden med förslag om att driva frågan om en avveckling av Bromma flygplats tillsammans med Stockholm stad. Med anledning av förslaget ställs fyra frågor i skrivelsen: 1, Vilka möjligheter ser Region Stockholm att lägga ner Bromma på kort sikt? 2, Vad kan regionen göra för att underlätta en nedläggning av Bromma och en överflytt av flygrörelser till Arlanda? 3, Finns det möjligheter att komma överens med Stockholm stad i frågan? 4, Vilken dialog för regionen med Västerås och Nyköping kring deras framtid?

Regionledningskontorets förslag och motivering

Möjligheter att lägga ner Bromma på kort sikt

Region Stockholm har i yttrande till Infrastrukturdepartementet avseende remiss över rapporten Bromma flygplats - underlag för avveckling av drift och verksamhet (Ds 2021:25) (RS 2021-0741), samt i yttrande till Näringsdepartementet avseende remiss av Swedavia AB:s sammanfattning av begärd konsekvensanalys avseende förtida avveckling av Bromma Stockholm Airport (RS 2021-0742), konstaterat att för att en tidigarelagd avveckling av Bromma och en utveckling av Arlanda ska vara möjligt krävs en rad åtgärder. Exempelvis krävs det statliga investeringar för stärkt kapacitet på och kring Arlanda, såväl investering för flygplatsen i sig som stärkt kapacitet av tillgängligheten på mark runt omkring.

Likaså behöver det vidtas kompensatoriska åtgärder på och till Arlanda för att den interregionala tillgängligheten till och från Stockholm inte ska påverkas. Dessa kompensatoriska åtgärder behöver förtydligas och omfattningen klargöras. Även utrymme på mark och i luften för allmänflyget på Arlanda behöver utredas ytterligare.

Bland annat behöver resurserna och planeringen för det samhällsviktiga ambulansflyget (fixed-wing) säkerställas och koordineras med reguljärflyget. Inte minst finns behov av rum för omlastning, verkstad, navigeringsstöd och tankning. Likaså behöver regional struktur och flygplatsrelaterade förutsättningar för luftburna medicinska transporter definieras, vilket saknas idag.

Redundansen vid luftburna sjukhustransporter och transporttiden mellan flygplats och sjukhus behöver beaktas, vid akuta ambulanstransporter kan det ha en avgörande påverkan. Utöver förlängning av marktransporter, riskeras också en förlängning av tiden för många sjuktransporter med flygplan till och från Stockholmsområdet på grund av en mer komplicerad markhantering på Arlanda.

Ambulanshelikoptrarna i Region Stockholm och från andra regioner och länder använder idag regelmässigt Bromma flygplats som alternativ-flygplats. Alternativflygplatser används till exempel om landning inte medges vid sjukhus på grund av dåligt väder (instrumentväder-förhållanden). Om Arlanda används som alternativflygplats i stället för Bromma är risken stor att den så kallade ”golden hour”, ett begrepp inom akut- och intensivvården som syftar på den första timmen efter en olycka eller hastigt insjuknande som lägger grunden till utgången av händelsen, passeras innan patienten når sjukhuset. Denna typ av behov för säkra sjukvårdstransporter behöver beaktas så att inte patientsäkerheten äventyras.

Vad kan regionen göra för att underlätta en nedläggning av Bromma och en överflytt av flygrörelser till Arlanda
Inom ramen för Region Stockholms ansvar för regional fysisk planering enligt plan- och bygglagen och det regionala utvecklingsansvaret finns en begränsad rådighet gällande en avveckling av Bromma flygplats. Det är Stockholm stad, i egenskap av markägare och ansvarig för den fysiska planeringen, och Swedavia som har den direkta rådigheten över flygplatsens framtid. Ansvaret för kollektivtrafiken i länet ger Region Stockholm viss möjlighet att påverka tillgängligheten till flygplatsområdet.

Region Stockholm har ett viktigt ansvar att verka för Stockholmsregionens attraktivitet, med det regionala utvecklingsansvaret (Lag om regionalt utvecklingsansvar) och ansvaret för regional fysisk planering (Plan- och bygglagen 7 kap) som grund, och att agera som regionens gemensamma röst och verka för att påverka staten.

Möjligheter att komma överens med Stockholm stad i frågan
Området för Bromma flygplats redovisas i plankartan i den Regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen (RUFS 2050) (LS 2015-0084) med två funktioner; flygplats och strategiskt stadsutvecklingsläge. I beskrivningen hänvisas till flygplatsens gällande avtal med Stockholm stad som löper ut 2038 och att inriktningen därefter baseras på den inriktning som kommunens översiktsplan anger, det vill säga en tät, blandad stadsbebyggelse. RUFS 2050 avviker därmed inte från Stockholm stads

planer för området, vilket ger en god utgångspunkt för Region Stockholm att komma överens med staden i frågan.

Dialog med Västerås och Nyköping
Region Stockholm har löpande dialog kring regional fysisk planering med Region Västmanland och Region Sörmland inom ramen för ÖMS (Östra Mellansverige) och inom ramen för Mälardalsrådets En Bättre Sits även med Västerås och Nyköpings kommuner. Västerås flygplats är för närvarande helägt av Västerås kommun. Kommunen och Region Västmanland har dock i en gemensam avsiktsförklaring enats om ett framtida samarbete kring flygplatsen där Region Västmanland går in som delägare. Formerna för samarbetet är för närvarande under utredning.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Region Stockholm.

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Anton Västberg
Utvecklingsdirektör

Beslutsunderlag
1. Skrivelse av Johan Heinonen, Robert Johansson och Magnus Nilsson (S) om förutsättningarna för att lägga ner Bromma flygplats

Godkänd av Carina Lundberg Uudelepp, 2022-01-19

Region Stockholm

Tillväxt- och regionplanenämnden

SKRIVELSE
2021-11-18

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Förutsättningarna för att lägga ner Bromma flygplats

Det absolut största hotet mot regionens tillväxt och utveckling är bostadsbristen, vilket alla partier i denna nämnd bör vara överens om. Mer behöver byggas. Marken kring Bromma skulle vara ypperlig för att hjälpa till med plats för de bostäder som denna region behöver.

Bromma flygplats ligger mitt i Stockholm, samtidigt ligger Arlandas flygplats relativt Bromma inte mycket längre från Stockholm city. Att ha två flygplatser så pass nära varandra är inte optimalt, det är tvärtom omodernt. Det rimliga vore att lägga ner flygplatsen i Bromma, bygga bostäder på platsen, samtidigt som man utvecklar Arlanda.

Därutöver finns två flygplatser (Nyköping och Västerås) som använder Stockholm i sitt varumärke. Att ”sprida ut” flyget till Stockholm på flera flygplatser riskerar att påverka Arlandas attraktionskraft. Det behövs en dialog med dessa om deras tankar inför framtiden.

Stockholm stad och Region Stockholm har gemensamma intressen i frågan, båda parterna skulle vinna på att gemensamt driva frågan om nedlagd Bromma flygplats. Det som krävs är politiskt ledarskap. Det är dags att de styrande partierna i staden och regionen gör slag i saken.

Mot denna bakgrund har vi följande frågor:

- Vilka möjligheter ser Region Stockholm att lägga ner Bromma på kort sikt?
- Vad kan regionen göra för att underlätta en nedläggning av Bromma och en överflytt av flygrörelser till Arlanda?
- Finns det möjligheter att komma överens med Stockholm stad i frågan?
- Vilken dialog för regionen med Västerås och Nyköping kring deras framtid?

Johan Heinonen, Robert Johansson och Magnus Nilsson